

Трудове право та право соціального забезпечення

1. створення своєрідних учнівських підприємств для працевлаштування неповнолітніх у вільний від навчання час;
2. сприяння створенню молодіжних малих підприємств, кооперативів;
3. створення при вузах або при службах зайнятості відділів по сприянні працевлаштуванню молоді.

Право на працю є одним з основних прав людини. І для того, щоб говорити про майбутнє нашої держави, а саме молодь – це і є її майбутнє, потрібно підтримати її сьогодні і допомогти у реалізації цього життєво необхідного права людини.

Література

1. Конституція України 1996р.
2. Кодекс законів про працю 1971р.
3. Закон України "Про зайнятість населення" від 1березня 1991року.
4. Закон України "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні".
5. Указ Президента України "Про заходи щодо реформування системи підготовки спеціалістів та працевлаштування випускників вищих навчальних закладів" від 23.01.1996р., № 77.
6. Постанова Кабінету Міністрів України "Про порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснюється за державним замовленням" від 22. 08. 1996р., № 992.
7. Андел І. Управління працевлаштуванням випускників навчальних закладів в регіоні.// Україна: аспекти праці. – 2000. - №2.
8. Мельник С. Аналітичний огляд стану молодіжної зайнятості в Україні.// Україна: аспекти праці. – 2001. - №1.
9. Колешня Л. Проблеми працевлаштування випускників вищих навчальних закладів і шляхи їх вирішення.// Україна: аспекти праці. – 2001. - №3.
10. Буяльська Г. Пріоритети в сфері зайнятості молоді.// Соціальний захист. – 2001. - №5.
11. Бондарчук К. Основні напрями активної державної політики сприяння зайнятості молоді.// Україна: аспекти праці. – 1998. - №8.
12. Мельник С. Мотивація до працевлаштування випускників професійно-технічних закладів.// Україна: аспекти праці. – 2000. - №4.
13. Юшкевич О.О. Зайнятість сільської молоді. – К.,1996.
14. Карпенко Д.О. Трудові відносини випускників ПТУ. – К., 1982.

И. Копайгора,
преподаватель права Криворожского
технического университета

РАЗВИТИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЕ В ГОДЫ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ

Великая Отечественная война 1941-1945 гг. потребовала коренной перестройки экономики СССР, перевода её на военные рельсы и подчинения основной задаче, вставшей перед советским народом – отстоять свободу и независимость Родины.

В основе законодательного и ведомственного регулирования вопросов оплаты труда были положены решения XVIII Всесоюзной конференции ВКП(б). В резолюции по докладу Маленкова "О задачах партийных организаций в области промышленности и транспорта" была намечена необходимость "в области заработной платы строго и последовательно проводить принцип материального поощрения хорошо работающих, осуществляемый в виде сдельной системы оплаты труда для рабочих, премиальной системы для руководящих работников и в виде большей оплаты квалифицированного труда сравнительно с неквалифицированным" (1.С.11.)

С учетом этих решений перестройке подверглась заработная плата в самых разнообразных отраслях промышленности, на железных дорогах и других видах транспорта, в машинотракторных станциях (далее МТС) и совхозах, в торговле, в системе народного просвещения, здравоохранения, в научных учреждениях, в государственном аппарате и в других отраслях народного хозяйства. Характерной особенностью реорганизации заработной платы этого периода является то, что все это проводилось не в порядке нормативных соглашений или организационно-распорядительных действий соответствующих ведомств, а в порядке прямого правового нормирования путем издания постановлений Совета народных комиссаров (далее СНК) и основанных на них приказов народных комиссариатов Союза ССР (2.).

Перестройка заработной платы в эти годы шла по линии повышения уровня заработной платы, выделения ведущих профессий и должностей и одновременно по пути установления более правильных соотношений в оплате труда различных профессий и квалификаций, обеспечения зависимости размеров заработка от выполняемой работы, производительности труда, качества работы.

Во время войны постановлениями СНК СССР и приказами народных комиссаров были введены положения о премиальных системах оплаты труда хозяйственных руководителей, инженерно-технических работников, рабочих отдельных категорий. В положениях были точно определены круг лиц, подлежащих премированию, факторы и условия премирования, размер и порядок выплаты премий. Так, например, в танковой промышленности за выполнение производственного плана на 80-90% устанавливалась премия в размере 5% за каждый процент выполнения плана. Для производственных мастеров за выполнение плана на 100% премия выплачивалась в размере 75%. Такая же практика была в наркомате легкой промышленности и черной металлургии (3) и других наркоматах СССР.

Осуществление этих мероприятий привело к тому, что доля премий в заработной плате увеличилась с 11% - в 1940 году до 28% - в 1944 году, а в заработной плате рабочих – с 4,5% - в 1940 году до 8% - в 1944 году (4.117). Следует отметить, что принципы построения положений о премировании военного времени сохранили свою практику и до сегодняшнего дня.

С целью стимулирования производства дополнительно к заработной плате было введено и государственное нормирование продуктов. Для этого Наркомторг СССР своими приказами №555 от 21.11.1943г. и №557 от 22.11.1943г. ввел продовольственные и промтоварные карточки. Согласно этих приказов все население страны разбивалось на несколько категорий. К 1-й категории относилась вся оборонка, среди которой особо выделялась черная и цветная металлургия, железнодорожный транспорт, где нормы были повышены. На лесозаготовках, согласно приказу №566 от 2.12.1943г. за выполнение нормы выработки на 110% - выдавалось 700 г хлеба, от 100 до 110% - 600 грамм, при невыполнении нормы выработки - только 500 г хлеба в день (5.с.52 и с.153).

Одновременно с перестройкой оплаты труда в промышленности осуществлялась и реорганизация оплаты труда в колхозах.

Таким образом, и в тяжелые годы войны, Советское государство предпринимало попытки реорганизации общественного труда на основе сочетания патриотизма и трудового героизма народных масс с помощью материального стимулирования добиться скорейшей победы над врагом.

Література

1. Резолюції XVIII Всесоюзної конференції ВКП (б). – Госполитиздат., 1941.– с.11.
2. Приказ Наркомата танкової промисленості №369 от 26.04.1944 года.
3. Приказ Наркомата легкої промисленості №408 от 23.07.1943 года.
4. Вознесенский Н. Военная экономика СССР в период Отечественной войны. – М.:ОГИЗ, 1943. – с. 117.
5. Сборник важнейших приказов и инструктивных указаний по вопросам карточной системы и нормирования снабжения. – М.: 1943. – с.52 и с.153.

О. Лапка,

*ад'юнкта кафедри адміністративного права
Національної академії внутрішніх справ України,
м. Київ*

СОЦІАЛЬНО - ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ МІЛІЦІЇ: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ

1. Для того, щоб законодавство відповідало сучасним потребам суспільства, воно повинно бути досконалим як за змістом, так і за формою. Зокрема, до формальних засобів удосконалення законодавства відноситься і "законодавча термінологія" – сукупність слів (словосполучень), за допомогою яких у текстах законів позначаються поняття. При формулюванні тексту закону використовуються загальнозвичайні, спеціально-юридичні і спеціальні неюридичні терміни [1:101].

Будь-яка термінологія має свій понятійний апарат, тобто систему понять, що відображає сутність предмета, різновидність зв'язку його структурних елементів, процеси його генезису, функціонування та розвитку [2:7].

2. У законодавстві України такий термін, як "соціально-правовий захист" не зустрічається. Аналіз законодавства, що регулює правовий та соціальний захист громадян, в тому числі і працівників міліції свідчить, що законотворча лексика здебільшого оперує поняттями "правовий захист" та "соціальний захист". Зокрема, у Законі України "Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" [3], Законі України "Про міліцію" [4] та інші зазначені терміни вживаються як окремі категорії, кожній з яких присвячені окремі статті.

3. Деякі вчені-юристи вживають таке поняття, як "соціально-правовий захист", при цьому чіткого визначення даного терміну не дають. Інші правознавці схильні розділяти цей термін на два окремих поняття – "соціальний захист", "правовий захист", або ж зводять поняття соціально-правового захисту до одного з цих складових. Зокрема, у своїх наукових роботах правознавці вживають таке поняття, як "правова захищеність". Зокрема, Б.М.Кондрашов зазначає, що правова захищеність працівників міліції перш за все є ступенем їх особистої безпеки, ініціативності, впевненості і авторитетності при здійсненні службових обов'язків, дозволених відповідними юридичними органами [5:36]. Автор даного визначення говорить лише про один з компонентів правового захисту працівників міліції – їх ініціативності, впевненості і авторитетності, говорячи про суб'єктивні характеристики правового захисту. Поняття ж захисту не зводиться до такого його розуміння, воно за своїм змістом більш ширше.

3. В загальному поняття соціального захисту особистості можна розглядати як в широкому, так і в вузькому розумінні. В першому випадку соціальний захист розуміється як економічний, правовий, екологічний, медичний та інші види захисту особистості від ущемлення її прав. У другому ж випадку даний термін може застосовуватися у зв'язку з захистом одного з перелічених видів прав чи сукупності декількох їх видів.

Точки зору, за якою соціальний захист включає в себе сукупність окремих видів захисту, в тому числі і правовий захист, притримується ряд авторів, серед яких можна відмітити С.Д.Соловйову, А.В.Стремоухову та інших. Зокрема, А.В.Стремоухов визначає соціальний захист як діяльність органів влади і місцевого самоуправління, посадових осіб і громадських організацій по здійсненню закріплених у нормах права заходів економічного, соціального та правового характеру, які захищають будь-яку особу від економічної, соціальної та фізичної деградації внаслідок дії несприятливих факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру [6:11].

Інша група авторів розглядає соціальний захист, в першу чергу, як захист майнової, матеріальної сфери людей. Так, С.Д.Порошук зазначає: "Сприяючи розвитку ринкових відносин, держава повинна узяти на себе функцію соціального захисту усіх громадян, що виражається у системі засобів, направлених на забезпечення гідного та достатнього рівня життя кожної людини..." [7:12-13].

4. **Правовий захист працівників міліції** - система юридичних засобів, за допомогою яких уповноважені на те державні органи та посадові особи забезпечують реалізацію і захист законодавчо встановлених організаційно-правових гарантій з метою гарантування стану правової захищеності працівників міліції.

Соціальний захист працівників міліції – система мір та соціальних пільг, що забезпечують задоволення матеріальними і духовними потребами та компенсують певні обмеження, встановлені законодавством щодо цієї категорії осіб [8].

5. Розглядаючи соціальний захист у широкому розумінні, узагальнено, як усі види захисту у суспільстві, то в такому випадку правовий захист буде виступати складовою частиною соціального захисту. З цього приводу вірно зазначає А.В.Стремоухов: "соціальний захист" шише поняття "правовий захист", правовий захист – елемент захисту соціального" [6:11]. Коли мова йде тільки про соціальний чи тільки правовий захист, то, в даному випадку, мається на увазі лише різні предмети правового регулювання. Ось і все, що відрізняє ці явища одне від одного. Зазвичай під соціальним захистом розуміють регулювання соціально-економічних, соціально-культурних і особистих майнових правовідносин, а під правовим – політичних і особистих немайнових правовідносин [9:60].

Виходячи з викладеного, звертає на себе увагу той факт, що з однієї сторони, соціальний захист розглядається як родове поняття відносно правового захисту, з іншого боку, обґрунтовується наявність у правового та соціального захистів самостійних предметів правового регулювання, які між собою не знаходяться у стані співвідпорядкованості. Отже, автори першого підходу вказують на родо-видовий зв'язок між цими поняттями.

У філософському енциклопедичному словнику з точки зору логічних правил дається визначення понять "рід" та "вид": "Рід та вид у логіці, поняття, які служать для вираження відношення між класами: з двох класів той, що вміщує в собі інший, називається родом, а той, що вміщується – видом... І рід і вид, зазвичай, визначаються ознаками – відповідно родовими і видовими, при чому кожна видова характеристика об'єкту класифікації тягне за собою його родову характеристику, але не навпаки: від роду можливі різні шляхи до видів, але від виду – тільки один шлях до роду. У відносинах вид та рід виділяються два аспекти – змістовний (інтенціональний) і об'ємний (екстенціональний)" [9:60].